

Sygn. akt II AKa 119/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 września 2021 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku w II Wydziale Karnym w składzie

Przewodniczący SSA Leszek Kulik (spr.)

Sędziowie SSA Sławomir Wołosik

SSA Jerzy Szczurewski

Protokolant Barbara Mosiej

przy udziale prokuratora Marzanny Mielewczyk - Olszewskiej

po rozpoznaniu w dniu 20 września 2021 r.

sprawy **K. J. s. Z.**

oskarżonego z art. 156 § 1 pkt 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k.

z powodu apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku

z dnia 1 kwietnia 2021 r., sygn. akt II K 10/21

I. Utrzymuje w mocy wyrok w zaskarżonej części..

II. Zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. V. C. kwotę 738 zł., w tym kwotę 138 zł. podatku VAT, tytułem wynagrodzenia za obronę z urzędu oskarżonego przed sądem drugiej instancji.

III. Zwalnia oskarżonego od kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	II Ka 119/21
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1	
1CZĘŚĆ WSTĘPNA		

0.11.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

Wyrok Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 1 kwietnia 2021 r. sygn. akt III K 10/21

0.11.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

0.11.3. Granice zaskarżenia**0.11.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia**

na korzyść

w całości

na niekorzyść

w części

#

co do winy

#

co do kary

#

co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia

0.11.3.2. Podniesione zarzuty

Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

0.11.4. Wnioski

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

1Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

0.12.1. Ustalenie faktów

0.12.1.1. Fakty uznane za udowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
0.12.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	

0.12.2. Ocena dowodów

0.12.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu

0.12.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)	

Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwiąże o powodach nieuwzględnienia dowodu

1STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEZ ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków		
Lp.	Zarzut	
	<p>I. Obraza przepisów postępowania, która miała wpływ na treść orzeczenia tj. art. 7 k.p.k..</p> <p>II. Błąd w ustaleniach faktycznych, mogący mieć wpływ na treść wydanego orzeczenia.</p> <p>III. Rażąca niewspółmierność orzeczonej kary.</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>
Zwiąże o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny		
<p>1. W odniesieniu do zarzutu obrazy przepisów postępowania, która miała wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 7 k.p.k. (pkt 1).</p> <p>Sąd Apelacyjny w pełni aprobuje przyjęte w judykaturze stanowisko, iż kontrola instancyjna oceny dowodów nie obejmuje sfery przekonania sędziowskiego, jaka wiąże się z bezpośredniością przesłuchania, sprowadza się natomiast do sprawdzenia, czy ocena ta nie wykazuje błędów natury faktycznej (niezgodności z treścią dowodu, pominięcia pewnych dowodów) lub logicznej (błędności rozumowania i wnioskowania) albo czy nie jest sprzeczna</p>		

z doświadczeniem życiowym lub wskazaniem wiedzy. Tak więc dokonanie przez sąd odwoławczy nowej, odmiennej oceny dowodów jest uzasadnione tylko wówczas, gdy w wyniku kontroli odwoławczej stwierdzona zostanie dowolność oceny poczynionej przez Sąd I instancji (pomijając kwestię nowych dowodów). Jeżeli natomiast ocena dokonana przez sąd pierwszej instancji pozostaje pod ochroną art. 7 k.p.k., nie ma podstaw do zmieniania jej w postępowaniu odwoławczym.

W realiach niniejszej sprawy nie sposób dopatrzeć się przekroczenia przez Sąd I instancji granic swobodnej oceny dowodów. Wniesiona apelacja obrońcy stanowi jedynie polemikę z dokonaną przez Sąd Okręgowy oceną dowodów. Mianowicie skarżąca domaga się ich odmiennej oceny, jednak nie wskazuje żadnych rzeczowych argumentów, które podważałyby ocenę przedstawioną w tym zakresie w części motywacyjnej wyroku. Jednak dokonanie oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego w sposób odmienny od oczekiwań stron procesowych nie stanowi naruszenia przepisów art. 7 k.p.k. (Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 lutego 2014 r., II KK 17/14). Dlatego też zawartej w apelacji argumentacji w tym zakresie nie sposób podzielić.

Brak jest w szczególności podstaw do kwestionowania dokonanej przez Sąd I instancji oceny dowodu w postaci opinii biegłych psychiatrów i przyjęcia, że zdolność rozpoznania znaczenia czynu lub kierowania postępowaniem u K. J. była w znacznym stopniu ograniczona ze względu na zaburzenia psychiczne, a

wprawienie się w stan nietrzeźwości było okolicznością poboczną.

Treść sporządzonej opinii przeczy stawianym w tym zakresie zarzutom. Wynika z niej jednoznacznie, że ze względu na stwierdzone u oskarżonego organiczne zaburzenia osobowości w czasie popełnienia zarzucanego mu czynu K. J. miał zachowaną zdolność rozumienia znaczenia czynu, natomiast miał ograniczoną w stopniu znacznym zdolność kierowania swoim postępowaniem (k. 348). Biegli nie stwierdzili u oskarżonego objawów jakiegokolwiek choroby psychicznej jak też nie stwierdzili znacznie ograniczonej zdolności do rozpoznania znaczenia czynu, co sugeruje obrońca w apelacji. Stwierdzili jedynie istnienie organicznych zmian w ośrodkowym układzie nerwowym pod postacią zaburzeń osobowości oraz zespół uzależnienia od alkoholu.

W uzasadnieniu swoich wniosków wskazywali, że opisywany przez oskarżonego model spożywania alkoholu prowadzi do destrukcji, utrudnia adaptację społeczną opiniowanego, potęguje zaburzenia sfery charakterologiczno – popędowej, osłabia kontrolę i obniża próg wyzwalania zachowań agresywnych.

Brak jest jakichkolwiek podstaw do kwestionowania wniosków zawartych w tejże opinii, wydanej po zarządzonej obserwacji sądowo – psychiatrycznej oskarżonego, która jest pełna, zgodna ze wskazaniami wiedzy w tej dziedzinie i nie wymaga uzupełnienia. Przebieg postępowania przed Sądem I instancji wskazuje, że nie była też kwestionowana przez strony.

2. W odniesieniu do zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych, mogącego mieć wpływ na treść wydanego orzeczenia (pkt. 2).

Podniesienie zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych, obligowało sąd odwoławczy do kontroli czy dokonana ocena materiału dowodowego nie wykazuje błędów natury faktycznej (niezgodności z treścią dowodów, pominięcia pewnych dowodów) lub logicznej (błędów rozumowania i wnioskowania, albo czy nie jest sprzeczna z doświadczeniem życiowym lub wskazaniem wiedzy). Tego rodzaju uchybień Sąd Apelacyjny nie dostrzegł.

Biegli psychiatrzy stwierdzili, że w czasie popełnienia zarzucanego mu czynu oskarżony miał ograniczoną w stopniu znacznym zdolność do kierowania swoim postępowaniem, co w świetle dyspozycji art. 31 § 2 k.k. stanowi warunek wystarczający do przyjęcia kwalifikacji prawnej z powołanego przepisu (k. 348). Takie też wnioski zawarł Sąd I instancji w części motywacyjnej wydanego orzeczenia (strona 5). Nie stwierdził natomiast jak sugeruje obrońca, że oskarżony miał ograniczoną zdolność rozpoznania znaczenia czynu i takiego wniosku nie zawiera również wydana w sprawie opinia sądowo – psychiatryczna. Sąd zasadnie przy tym odniósł ograniczoną zdolność do kierowania swoim postępowaniem przez oskarżonego do momentu popełnienia czynu do czego obliguje przepis art. 31 § 1 k.k. Mianowicie wskazuje się w nim, że istotny dla kwestii odpowiedzialności karnej sprawcy jest „czas popełnienia przestępstwa”. Nie mają więc

znaczenia inne okresy o jakich mowa w apelacji i Sąd Okręgowy nie był zobligowany odnosić się do nich w uzasadnieniu. Wbrew zarzutom skarżącej, Sąd nie przyjął, aby oskarżony dopuścił się czynu na skutek upicia alkoholowego. Powołując się na opinię biegłych przyjął jedynie, że u oskarżonego stwierdzono zespół uzależnienia od alkoholu (str. 5 uzasadnienia). W części uzasadnienia odnoszącej się do ustalenia faktów (str. 1 uzasadnienia), Sąd ustalił jedynie, że w chwili czynu oskarżony znajdował się po spożyciu alkoholu, który to fakt nie był przez strony kwestionowany. Zasadnie też przyjął, że w ten stan wprowadził się dobrowolnie (str. 9 uzasadnienia).

3. W odniesieniu do zarzutu rażącej niewspółmierności orzeczonej wobec oskarżonego kary (pkt 3).

Podniesiony w apelacji zarzut rażącej niewspółmierności (surowości) kary jest niezasadny. Wymierzona oskarżonemu kara nie jest rażąco surowa i spełnia wszystkie ustawowe wymogi określone w art. 53 k.k.

Sąd I instancji orzekając w tym przedmiocie, uwzględnił całokształt okoliczności ujawnionych na rozprawie, uwzględniając stopień winy oskarżonego, charakter i okoliczności popełnionego czynu oraz jego skutki.

Baczył jednocześnie, aby orzeczona kara nie przekroczyła stopnia winy oskarżonego i spełniła pokładane w niej cele zapobiegawcze i wychowawcze. Miał też na uwadze potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa. Wyeksponował

wszystkie okoliczności łagodzące i obciążające.

Treść motywacyjna zaskarżonego orzeczenia wskazuje, że Sąd Okręgowy uwzględnił okoliczności łagodzące do których zaliczył podjętą przez oskarżonego próbę wezwania pomocy, wyrażone poczucie winy, dotychczasowy sposób życia oraz fakt, że oskarżony w chwili czynu miał w znacznym stopniu ograniczona zdolność kierowania swoim postępowaniem. Uwzględnił więc okoliczności do których odwołuje się obrońca podnosząc zarzut rażącej niewspółmierności kary.

Jednak bilans okoliczności podlegających uwzględnieniu przy wymiarze kary jest niekorzystny dla oskarżonego. Złagodzeniu kary sprzeciwiają się okoliczności obciążające, które były dominujące. Chodzi tu o znaczny stopień winy i społecznej szkodliwości czynu przypisanego oskarżonemu, działanie w zamiarze bezpośrednim, znaczną agresję, brutalność zachowania, znaczną ilość ciosów zadanych pokrzywdzonemu, rodzaj użytego narzędzia w postaci siekiery, zaatakowanie bezbronnego, starszego mężczyznę bez żadnego istotnego powodu, który obdarzył go zaufaniem i zaprosił do swojego mieszkania, godzenie w najwyższe dobro chronione prawem jakim jest życie i zdrowie oraz działanie po spożyciu alkoholu i w warunkach powrotu do przestępstwa określonych w art. 64 § 1 k.k.

Szczególnego podkreślenia wymagają jednak tragiczne skutki czynu oskarżonego, który spowodował u pokrzywdzonego

wstrząs krwotoczny skutkujący ostrą niewydolnością krążeniowo – oddechową, co stanowi chorobę realnie zagrażającą życiu.

Brak jest jakichkolwiek podstaw do przyjęcia, że pokrzywdzony przyczynił się do zaistniałych skutków w postaci doznanej choroby realnie zagrażającej życiu. Takiego przyczynienia nie stanowi również spożyty przez niego alkohol w dniu zdarzenia. Spożywając alkohol wspólnie z oskarżonym, którego zaprosił do swojego mieszkania, nie mógł przecież spodziewać się, że zostanie przez niego zaatakowany siekierą.

Stan ograniczonej poczytalności jest istotnym czynnikiem umniejszającym winę, jednak nie obliguje do zastosowania nadzwyczajnego złagodzenia kary. Sąd jedynie "może" zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary. A zatem niezastosowanie tej instytucji nie stanowi naruszenia prawa. Sąd I instancji uwzględnił przy wymiarze kary tę istotną okoliczność i dlatego wymierzył oskarżonemu karę w najniższym ustawowym wymiarze. W uzasadnieniu orzeczenia wskazał również dlaczego nie zastosował wobec oskarżonego dobrodziejstwa nadzwyczajnego złagodzenia kary, a Sąd Apelacyjny zawartą tam argumentację w pełni podzielił jako merytorycznie zasadna i zgodną z przepisami prawa.

Uwzględniając powyższe nie można uznać, że orzeczona kara jest nieadekwatna do wagi i charakteru popełnionego przez oskarżonego czynu oraz stopnia jego zawinienia.

Wniosek

Wniosek o zmianę wyroku w zaskarżonej części poprzez nadzwyczajne złagodzenie orzeczonej wobec oskarżonego kary.	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny	
Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.		
Podniesione w apelacji zarzuty są całkowicie bezzasadne.		

1OKOLICZNOŚCI	PODLEGAJĄCE	
UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU		
1.		
Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności		
1ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO		
0.15.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji		
0.1pkt I		Przedmiot utrzymania w mocy
0.1Utrzymano wyrok co do kary w mocy.		
Zwięźle o powodach utrzymania w mocy		
Podniesione w apelacji zarzuty są całkowicie bezzasadne.		
0.15.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji		
0.0.11.		Przedmiot i zakres zmiany

Zwiąże o powodach zmiany	

0.15.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji	
0.15.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia	
1.1.	# art. 439 k.p.k.
Zwiąże o powodach uchylenia	
2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości # art. 437 § 2 k.p.k.
Zwiąże o powodach uchylenia	
3.1.	Konieczność umorzenia postępowania # art. 437 § 2 k.p.k.
Zwiąże o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia	
4.1.	# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwiąże o powodach uchylenia	
0.15.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania	
0.15.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku	

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
1Koszty Procesu		

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
II. III.	<p>Zasądzono od Skarbu Państwa na rzecz adw. V. C. kwotę 738 zł., w tym kwotę 138 zł. podatku VAT, za obronę z urzędu oskarżonego przed sądem drugiej instancji na podstawie § 4 ust. 1 – 3, § 17 ust. 2 pkt 5, § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu.</p> <p>O kosztach sądowych za postępowanie odwoławcze rozstrzygnięto zgodnie z treścią art. 624 § 1 k.p.k. mając na uwadze obecną trudną sytuację rodzinną i materialną oskarżonego.</p>

1PODPIS